



UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej

Prof. zw. dr hab. Ewa Skwara
Instytut Filologii Klasycznej
WFPiK UAM Poznań
skwara@amu.edu.pl

Szanowna Pani
dr Daria Dąbrowska – Gruchlik
Biuro Ewaluacji i Obsługi Instytutów
Wydział Humanistyczny
Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach

Poznań, 15 maja 2025 r.

Szanowna Pani Doktor,

na Pani ręce przesyłam 2 egzemplarze recenzji habilitacyjnej Pana dra Damiana Pierzaka. Dołączam też nośnik, na którym przesłała mi Pani wszystkie materiały w formie elektronicznej. Bardzo dziękuję za współpracę.

Z wyrazami szacunku

ul. A. Fredry 10, Collegium Maius, 61-701 Poznań
NIP 777 00 06 350, REGON 000001293
tel. +48 61 829 46 90, fax. +48 61 829 46 90
dziewfpk@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl



Prof. zw. dr hab. Ewa Skwara
Instytut Filologii Klasycznej
WFiK UAM Poznań
skwara@amu.edu.pl

Szanowny Pan Dziekan
Prof. dr hab. Adam Dziadek
Wydział Humanistyczny
Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach

Poznań, 15 maja 2025 r.

Szanowny Panie Dziekanie,
przesyłam 2 egzemplarze recenzji habilitacyjnej Pana dra Damiana Pierzaka.

Z wyrazami szacunku

Ewa Skwara
prof. dr hab.
Instytut Filologii Klasycznej
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
ORCID: 0000-0002-5043-9826
e-mail: skwara@amu.edu.pl

Ocena dorobku naukowego dra Damiana Pierzaka ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Pan Doktor Damian Pierzak jest absolwentem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – na tej uczelni ukończył w 2010 roku studia magisterskie w zakresie filologii klasycznej, a pięć lat później także studia doktoranckie uwieńczone rozprawą doktorską (2015). W trakcie studiów doktoranckich, a także po ich ukończeniu pracował (w latach 2013-2017) jako nauczyciel języka łacińskiego w trzech liceach ogólnokształcących – w Katowicach oraz w Rudzie Śląskiej. W roku 2017 wrócił na Uniwersytet Śląski jako adiunkt w Katedrze Filologii Klasycznej (obecnie w Instytucie Literaturoznawstwa) zatrudniony w ramach grantu NCN Sonata (nr 2016/23/D/HS2/02408), a po jego zakończeniu (2017-2020) dalej pracował (w I semestrze roku 2021/2022) w ówczesnej Katedrze Filologii Klasycznej na podstawie umowy zlecenia. Wreszcie w roku 2024 został zatrudniony na etacie pracownika naukowo-dydaktycznego (adiunkt) w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego, gdzie pracuje do dzisiaj. Ta dość meandryczna ścieżka kariery naukowej ma swoje konsekwencje głównie dla osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych. Z załączonego *curriculum vitae* wynika, że od zakończenia grantu w 2020 do zatrudnienia na etacie w 2024 Pan dr Pierzak pozostawał bez afiliacji, co potwierdza także adnotacja „badacz niezależny” w nagłówku artykułu opublikowanego w „*Symbolae Philologorum Posnaniensium*” (*Funkcja bajki według antycznych teoretyków wymowy. Próba typologii*, *Symbolae...* XXXII/2 2022). Trudno zatem się dziwić, że Pan dr Pierzak nie ma osiągnięć w zakresie odbytych staży, członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czy zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań. Tego rodzaju aktywność zwykle wymaga afiliacji do placówki naukowej. Za to w zakresie aktywności naukowej Habilitant równoważy – i to z naddatkiem – niedostatki w dwóch pozostałych dziedzinach (aktywności organizacyjnej i dydaktycznej).

Ocena dorobku: artykuły

W ciągu dziesięciu lat, które upłynęły od promocji doktorskiej (2015) do rozpoczęcia procedury habilitacyjnej (2025), Pan dr Pierzak opublikował dwie książki oraz 24 artykuły, na które składają się prace naukowe zamieszczone w monografiach i czasopismach międzynarodowych (3) oraz krajowych (21). Należy jednak z mocą podkreślić, że znakomita większość tekstów opublikowanych w periodykach krajowych jest w językach obcych – głównie po angielsku (przed doktoratem 5 i po doktoracie 10), ale także po łacinie (2) i po niemiecku (1). Ogłoszenie prac w językach kongresowych gwarantuje ich zasięg międzynarodowy (większość periodyków jest w wolnym dostępie w wersji elektronicznej) i chociaż w obecnym systemie ewaluacyjnym liczba punktów dla publikacji w czasopismach krajowych jest niższa niż w czasopismach międzynarodowych, to z naukowego punktu widzenia nie dostrzegam znaczącej różnicy. Istotne jest jedynie to, czy artykuł i jego tezy wchodzi w międzynarodowy dyskurs naukowy. W przypadku publikacji Pana dra Pierzaka liczba cytowań waha się między 6 (według *google scholar*) a 10 (znanych Habilitantowi), z kolei indeks Hirscha wynosi 3. Ponadto 4 publikacje (książka *Exempla externa...* oraz 3 artykuły: *Was Cicero's Audience Aware of How Orpheus Died; The Example of the Gracchi...*; *Cicero und Andokides*) figurują w bibliografii na stronie Międzynarodowego Towarzystwa Przyjaciół Cyncerona (SIAC): tulliana.eu.

Warto podkreślić, że prace Pana dra Pierzaka ukazały się w uznanych i wysoko punktowanych polskich periodykach, takich jak: *Eos* (100 pkt.), *Roczniki Humanistyczne* (100 pkt.), *Collectanea Philologica* (70 pkt.), *Symbolae Philologorum Posnaniensium* (70 pkt.) czy *Quaestiones Oralitatis* (40 pkt.). Artykuły zamieszczane w tomach zbiorowych zostały opublikowane w liczących się wydawnictwach naukowych, takich jak Peter Lang (Berlin) czy wydawnictwach uznanych polskich ośrodków badawczych: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego (Katowice), Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin) czy Universidad de Sevilla.

Badania prezentowane przez Habilitanta w artykułach tworzą dość spójną, ale wielowymiarową całość. Obszarem badawczym zazwyczaj są teksty retoryczne, w szczególności pisma Cyncerona. Natomiast w spektrum zainteresowania pojawia się najczęściej mit. Tych zagadnień dotyczą przede wszystkim prace opublikowane przed doktoratem, ale ponieważ Habilitant nie dołączył ich (ani w formie papierowej, ani elektronicznej) do

materiałów habilitacyjnych, pominię tę część dorobku – z jednym wyjątkiem: artykułu *Słowa, których Cyceron nie wygłosił w mowie „Pro Milone”*, do czego wrócę później.

Chociaż obszarem badawczym Pana dra Pierzaka są zwykle prace Cycerona, warto zwrócić uwagę, że Habilitant traktuje je jako bazę wyjściową do poszerzenia swojego naukowego spektrum, np. o scholia (*Scholia Bobiensia on the „Pro Sestio”...*) czy bajkę jako inny gatunek literacki wchodzący w skład retorycznych środków perswazji (*Funkcja bajki według antycznych teoretyków wymowy...; The Use of Animal Fable...*). Tak więc kolejne tematy badawcze często wynikają z wcześniejszych studiów i stanowią ich poszerzenie. W ten właśnie sposób prace nad doktoratem (monografią *Ab inferis ad rostra...*) zawiodły do badań nad religijnością Rzymian, czego efektem stały się dwa artykuły (*Quia esse nolunt, bibant...; De flaminibus Dialibus...*), a studia poświęcone mitom zaowocowały poszerzeniem obszaru badań o Katullusa i Plauta (*Metaforyzacja mitu w literaturze Rzymu późnorepublikańskiego; Is Pelias a Mistake for Aeson?*).

Wymienione wyżej artykuły to prace poświęcone przede wszystkim wnikliwej interpretacji tekstu, a także jego intertekstualności (*Ovid and Statius...*). Ciekawym przykładem tego rodzaju rozważań są także dwa artykuły wskazane przez Habilitanta jako teksty poświęcone oralności i piśmienności (*Słowa, których Cyceron nie wygłosił w mowie „Pro Milone”*; *The Example of the Gracchi and Cicero's Publication of his „Catilinarians”*). Pierwszy z nich powstał w czasie „okołodoktoratowym” (2015) i świadczy, że już wtedy dzisiejszy Habilitant wykazywał dużą dojrzałość badawczą.

Przy okazji tych dwóch ostatnich artykułów chciałabym zwrócić uwagę na warsztat naukowy Habilitanta. Jego publikacje są zawsze starannie przygotowane i skonstruowane bardzo przejrzysto: dokładnie zostaje nakreślony obszar badawczy, jasno postawiona (hipo)teza, rzetelnie prowadzona argumentacja nieprzemilczająca różnych wahań i zastrzeżeń. Pan dr Pierzak zawsze skrupulatnie przedstawia stan badań, bo Jego prace mają charakter polemiczny, a ustalenia prezentowana podczas argumentacji nierzadko stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Niewątpliwie mocną stroną Pana dra Pierzaka są jego kompetencje filologiczne w zakresie łaciny i greki, które pozwalają mu na bardzo ciekawe, niekiedy nietuzinkowe interpretacje tekstów, co jednak nie byłoby możliwe bez równie dobrej znajomości tła historycznego omawianych zagadnień. Wszystkie te zalety świadczą o akrybii Habilitanta, a jego *inventio* i *dispositio* godne są samego Cycerona.

Kilka artykułów zasiliło obie wydane przez Pana dra Pierzaka książki. W pierwszej, podoktorskiej publikacji *Ab inferis ad rostra...* pojawiają się odsyłacze do trzech tekstów (*The Mythological Exemplum in Ancient Rhetorical Theory and in the Practice of Cicero* 2016; *Scholia Bobiensia...* 2017; *Quia esse nolunt, bibant...* 2018). Wyraźnie jednak widać, że w książce przywołuje się konkluzje z tych artykułów i odsyła do nich jako do obszerniejszego i bardziej szczegółowego opracowania danego zagadnienia.

W drugiej natomiast książce, *Exempla externa in Cicero's Orations*, stanowiącej główne osiągnięcie habilitacyjne, wykorzystano trzy wcześniej opublikowane prace. Stanowią one uprzednie, wstępne opracowania badań, które w monografii zostały rozbudowane. I tak artykuł *References to Historical Figures as a Means of Persuasion in Ancient Rhetoric...* posłużył za podstawę dla rozbudowanego teoretycznego rozdziału I oraz dla rozdziału IV o odwróconej antonomazji. Z kolei artykuł *The Degrees of Similarity in Quintilian's Discussion of Exempla* w nieco zmodyfikowanej formie stał się rozdziałem III. Natomiast tekst *Spartakus as a Point of Reference in Cicero's Orations* znalazł się w monografii jako rozdział IX. Należy jednak podkreślić, że wykorzystanie w monografii wyników badań opublikowanych wcześniej w artykułach nie przebiega według metody „kopiuj-wklej”. Książka więc nie jest luźnym zbiorem ogłoszonych wcześniej artykułów, ale stanowią one w niej integralną całość i nie przekraczają 10 % jej objętości.

Dorobek, na który składają się artykuły, jest obszerny zarówno pod względem liczby publikacji, jak i rozległości penetrowanych w nich pól badawczych. Mieszczą się w nim prace stricte filologiczne, analityczne, interpretacyjne. Ten pokaźny zbiór stanowi punkt odniesienia dla książki „*Exempla externa in Cicero's Orations. A Rhetorical Approach*” wskazanej przez Pana dra Pierzaka jako główne osiągnięcie naukowe.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę habilitacji

„*Exempla externa in Cicero's Orations. A Rhetorical Approach*” (Berlin 2021 ss. 302) to w dorobku Habilitanta druga książka po publikacji monografii „*Ab inferis ad rostra. Przywoływanie zmarłych w retoryce rzymskiej okresu republikańskiego*” (Katowice 2019, ss. 290), która jest pokłosiem rozprawy doktorskiej. Te dwie monografie stanowią niejako wzajemne dopełnienie i w pełni odzwierciedlają warsztat badawczy ich Autora, który widoczny był już w artykułach.

Obie książki zostały bardzo starannie zaplanowane – każdą z nich rozpoczyna teoretyczny wstęp zawierający odniesienia do tła historycznego, a także zaproponowaną przez Autora typologię, która następnie wyznacza kolejne rozdziały. To podobieństwo formalne jest zapewne wynikiem uporządkowanego warsztatu badawczego Autora, jak również pokrewieństwa tematu. Co więcej, obie książki powstawały mniej więcej w tym samym czasie, gdyż opublikowane zostały z różnicą 2 lat (2019 i 2021). Oczywiście jest, że podstawą tej pierwszej była rozprawa doktorska, którą Pan dr Pierzak wzbogacił o badania opublikowane w formie artykułów już po obronie.

„*Ab inferis ad rostra...*” to studium poświęcone ejdolopoi – figurze myśli, którą retoryka określa jako wprowadzenie postaci zmarłych do tekstów oratorskich. Książka składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy wskazuje zjawiska kulturowe, które sprzyjały upowszechnieniu się ejdolopoi w praktyce oratorskiej. Rozdział drugi przynosi omówienie funkcji, jaką w mowach pełni ta figura. Proponuje także jej klasyfikację z podziałem na trzy typy (zmarłych mówiących, działających i przywróconych do życia). Podział ten wyznacza więc trzy rozdziały, w których szczegółowo prezentowane są kolejne przykłady.

Pan dr Pierzak w swojej pierwszej monografii poddaje szczegółowej analizie omawiane przypadki wykorzystania ejdolopoi przez Cyncerona, wchodzi w dyskurs naukowy z innymi badaczami, wysuwa propozycje terminologii, formułuje bardzo dojrzałe i poparte wcześniejszą argumentacją wnioski.

Książką wskazaną przez Pana dra Pierzaka jako główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę habilitacji jest monografia *Exempla externa...* Omawia ona nierzymskie przykłady historyczne pojawiające się w mowach Cyncerona i staje się doskonałym uzupełnieniem poprzedniej publikacji o ejdolopoi. O ile bowiem ejdolopoją rozważała przywołanie postaci zmarłych, by mogły osobiście mówić i działać, to w przykładzie historycznym mówca sam wypowiadał się na temat postaci z przeszłości i nie oddawał im głosu.

Monografia dzieli się na dwie części (A i B) – pierwsza ma charakter teoretycznego wprowadzenia, które proponuje podział na przykłady rzymskie (*domestica*) i nierzymskie (*externa*) (A.1 – s. 17-32) oraz omawia indukcyjno-dedukcyjny schemat dowodzenia wypracowany przez Arystotelesa (A.2 – s. 33-44), a także Kwintyliana (A.3 s. 45-76), którego propozycje podziału Autor wykorzystał w swojej pracy, wprowadzając jeszcze kilka nowożytnych pojęć.

Część drugą monografii (B), poświęconą tytułowym *exempla externa*, otwiera rozdział konfrontujący teorię z praktyką (B.4 – s. 77-106). Rozważania te pozwalają Autorowi wyodrębnić trzy sposoby argumentacji (identyfikację, zestawienie i kontrast) i zastosować ten podział w następnych rozdziałach, poświęconych serii, jaką stanowią *exempla* (B.5 – s. 107-156). Rozdział ten omawia w układzie chronologicznym łańcuchy imion połączonych wspólną cechą, którą wykorzystuje Ciceron w swoich mowach.

W następnych rozdziałach (B.6-9 s. 157-236) zastosowano układ problemowy, przyjmując za wyznacznik podziału kolejne postaci jako *exempla externa*: Aleksandra Macedońskiego, Hannibala, Antiocha Wielkiego i Spartakusa.

Całość książki zamykają konkluzje (B.10 – s. 237-258), w których Autor podważa tezę H. von der Blom o wykorzystywaniu *exempla externa* wyłącznie do zilustrowania niewłaściwego postępowania. Pan dr Pierzak wykazuje, że tę samą postać (*illustrans*) Ciceron wykorzystywał na różne sposoby, a to oznacza, że *illustrans* miał wiele potencjalnych znaczeń. Autor w pełni też zdaje sobie sprawę, że ocena poszczególnych środków perswazji może mieć charakter subiektywny, ponieważ najczęściej brakuje dodatkowych, „pozacycerońskich” świadectw.

Wnikliwsze streszczanie omawianej monografii nie jest konieczne, ponieważ Habilitant w Autoreferacie wyręczył recenzenta w tym obowiązku, wyczerpująco prezentując wszystko co najważniejsze. Warto jednak spojrzeć na warsztat badawczy – proponuję, by przyjrzeć się pod tym kątem rozdziałowi poświęconemu Hannibalowi (B.7 – s. 173-207), ponieważ spośród paragrafów omawiających indywidualne przykłady (*Individual exemplum*) ten jest najobszerniejszy i najbardziej złożony / wielowymiarowy, jako że Ciceron niezwykle często się nim posługiwał.

Pan dr Pierzak w krótkim wstępie kreśli wizerunek Hannibala u „przedcyceroników”, których zachowało się niewiele. Pojawia się więc uwaga z mowy Katona Starszego i z *Retoryki do Herenniusza*. Obrazu dopełnia kilka słów o dialogu *De oratore* samego Cicerona. To wprowadzenie stanowi punkt odniesienia dla następnych paragrafów, które są wnikliwą analizą postaci Hannibala w mowach Arpinaty.

Autor monografii porządkuje materiał zgodnie z wcześniej zaproponowanym podziałem na trzy typy argumentacji (identyfikację, zestawienie i kontrast), a w dyskursie

naukowym stosuje omówiony w rozdziale teoretycznym paradygmat. Dopiero z tej perspektywy widać, jak przemyślaną konstrukcją jest cała monografia.

Każdy przypadek sądowy Habilitant omawia na tyle szczegółowo, by czytelnik zrozumiał istotę i znaczenie przywołania postaci Hannibala, a jednak nie zgubił się w gąszczu niepotrzebnych dla tej argumentacji detali. Można powiedzieć, że Autor świetnie wyczuwa proporcje między tym, co konieczna, a tym, co zbędne. Dzięki temu wywód zyskuje na spójności i przejrzystości.

Na pochwałę zasługuje sprawne poruszanie się Pana dra Pierzaka zarówno po historii starożytnej, jak i całej literaturze greckiej i rzymskiej. Kiedy omawia sprawę praw obywatelskich (*Pro Balbo*), sięga do (zachowanych fragmentarycznie) *Annales* Eniusza, przy czym nie zapomina, że poeta sam był cudzoziemcem. W 6 *Filipice* kreśli tło historyczne zarówno oblężenia Saguntu, jak i Mutiny, co prócz znajomości historii wymaga także zajrzenia do Liwiusza i Plutarcha (*Caes.*). Podobnie sprawa wygląda przy rozważaniach na temat *Werrynek*, gdy Habilitant nakreśla tło konfliktu między mieszkańcami Sycylii a Werresem. Pomocą służy Mu wtedy historia, ale przy opisie długiej do kostek tuniki noszonej przez Werresa na modłę kartagińską i zupełnie nieakceptowanej w Rzymie przywołuje Gelliusza. W mowach agrarnych (*Leg. Agr.*) argumentację swoją wspiera odwołaniem do Liwiusza, a także Waleriusza Maksymusa, *Listów do Lucyliusza* Seneki oraz Syliusza Italika i jego eposu *Punika*. W rozważaniach o *Pro Sestio* pomocny staje się przekaz Pliniusza Starszego o rzymskich pomnikach Hannibala, w omówieniach *Filipik* świadectwem służy Polibiusz. Jak widać, Habilitant świetnie orientuje się w źródłach greckich, jak i rzymskich.

Pan dr Pierzak to badacz wyczulony na niuanse - nie uszło Jego uwadze, jak zręcznie Cynceron manipuluje epizodem z II wojny punickiej o degenerującym wpływie oferowanego w Kapui beztroskiego życia w beczynności i luksusie – Arpinata przeniósł ten wpływ z punickich żołnierzy na samego ich wodza. Innym przykładem takiej ujawnionej przez Habilitanta manipulacji okazuje się twierdzenie Cyncerona, że Hannibal opuścił ojczyznę z powodu niewdzięczności swoich współobywateli, podczas gdy prawdziwą przyczyną były intrygi kartagińskich elit.

Szczególnym walorem dyskursu prowadzonego przez Habilitanta są argumenty natury językowej. Pan dr Pierzak jest wyczulony na semantykę używanych przez Cyncerona słów. Objaśnia metaforyczne użycie przez Arpinatę w *Filipikach* czasownika *explicare*, a potem także *subripere* w wyrażeniu *Parma surrepta* – oba przywołujące obraz węża. Habilitant

zwraca w ten sposób uwagę, że użycie czasowników o konotacjach zwierzęcych, a w szczególności wywołujących skojarzenia z wężem, ma za zadanie niejako podprogowo przypisać Hannibalowi cechy typowe dla tego gada, czyli przebiegłość i perfidię. Wywód dotyczący tych zagadnień werbalno-semantycznych jest w pełni przekonujący – nawet Owidiusz, gdy z gniewem i pretensją pisał o przebiegłym i podstępny Amorz, który urwał mu jedną stopę w heksametrze i zmusił do pisania dystychem, też użył czasownika *surrripuisse*.

Oczywiście, podczas lektury omawianej tutaj monografii dostrzegałam drobne potknięcia, jak np. stwierdzenie „nearly 17 times” czy „ca. 38 occurrences” (s. 173; może być „prawie 20 razy” albo „ok. 30” lub „ok. 40”, ale nie może to być dokładna liczba, bo jeśli „prawie / około” to musi to być w przybliżeniu). Mogłabym także dodać, że wizerunek Hannibala jako człowieka przebiegłego i perfidnego, ubierającego się w długie, luźne szaty wykreował w świadomości Rzymian już Plaut w komedii *Poenulus*, o czym w monografii się nie wspomina. Ale ten brak nie ma żadnego wpływu na sposób prowadzenia argumentacji i końcowe wnioski. Z Plautem czy bez Plauta monografia jest rzetelnie przygotowanym „nowym” głosem w toczącej się na międzynarodowym forum dyskusji na temat funkcji i celu przywoływania *exempla externa* w mowach Cycerona. Mogę więc tylko powtórzyć za Owidiuszem: nil non laudabile vidi („nie dostrzegłam nic, co nie byłoby godne pochwały”).

Ocena aktywności naukowej

Pan dr Pierzak jest bardzo aktywnym naukowcem. Już w czasie przygotowywania doktoratu, korzystając ze wsparcia Funduszu Młodych Naukowców, wyjeżdżał na krótkie kwereudy do Londynu (2012), Kolonii i Bon (2013, 2014, 2015). Był także stypendystą Fundacji Hardta w Genewie (2015). W czasie studiów doktoranckich prezentował swoje badania na konferencjach naukowych w liczących się ośrodkach uniwersyteckich w Polsce (UŚ, UŁ, UMCS, UW).r).

Zdobycie grantu NCN „Sonata” pozwoliło Mu nie tylko na zatrudnienie na uniwersytecie, ale także na badania za granicą, wsparte również przez stypendium Fundacji Lanckorońskich z Brzezia na pobyt w Rzymie. Habilitant korzystał ze zbiorów bibliotecznych takich instytucji jak:

Warburg Institute (Londyn),
Joint of the Hellenic and Roman Societies (Londyn),
Institut of für Altertumskunde (Koloniam),

Abteilung für Griechische und Lateinische Philologie (Bonn),
American Academy (Rzym),
Biblioteca del Dipartimento Scienze dell' antichità (La Sapienza, Rzym),
Biblioteca dell' Instituto Archeologico Germanico (Rzym).

Zagraniczne pobyty badawcze pozwoliły także na nawiązanie kontaktów naukowych, których wyrazem stał się udział w licznych konferencjach organizowanych przez uniwersytety w Heidelbergu (2018), Grazu (2022), Rostocku (2022), Lyonie (2022).

Udział Habilitanta w zagranicznych konferencjach nie oznacza rezygnacji z dyskursu na forach (nierzadko międzynarodowych) organizowanych w Polsce, czego dowodem Jego udział w sympozjach na takich uniwersytetach jak UŁ (2016), UMCS (2017), KUL (2017), UAM (2018) i UWr (2019). Pan dr Pierzak regularnie prezentuje swoje prace na cyklicznie organizowanym Concilium Latinum Lodziense (XII w 2016; XIII w 2017; XIV w 2018; XV w 2019), a także na zebraniach Oddziału Katowickiego PTF (2016, 2017, 2018), jak i Walnych Zjazdach PTF (Katowice 2017, Poznań 2021).

Można nawet się pokusić o nakreślenie pewnej, wyraźnie rysującej się ścieżki rozwoju – od wystąpień na konferencjach organizowanych w Polsce i po polsku, a także coraz częściej w językach obcych, przez udział w sympozjach na europejskich uniwersytetach, aż po zaplanowane prowadzenie całego panelu na XVII Kongresie *Fédération Internationale des Associations d' Études Classiques* (FIEC) we Wrocławiu w lipcu bieżącego roku: Pan dr Pierzak (wraz z zaproszonymi przez Niego badaczami z Francji) zgłosił panel poświęcony Ciceroni *Werrynkom*, a komitet naukowy Kongresu zaakceptował tę propozycję.

Ocena osiągnięć organizacyjnych i dydaktycznych

Ocena osiągnięć organizacyjnych i dydaktycznych Habilitanta sprawia pewien kłopot, ponieważ Pan dr Pierzak po ukończeniu studiów doktoranckich w 2015 roku nie miał ciągłości zatrudnienia w Katedrze Filologii Klasycznej (a obecnie Instytucie Literaturoznawstwa). Wprawdzie w ramach grantu NCN został zatrudniony w latach 2017-2020 na UŚ, ale wyłącznie na etacie naukowym, co wyklucza dydaktykę. Przez semestr zimowy roku akademickiego 2021/2022 pracował na umowie zleceniu i dopiero od stycznia (II semestr) 2024 roku ma pełen etat naukowo-dydaktyczny. W tych warunkach zatrudnieniowych trudno wymagać od Habilitanta spektakularnych osiągnięć organizacyjnych czy edukacyjnych.

Niemniej, w okresie studiów doktoranckich, a także podczas pracy nad grantem dał się poznać jako sprawny organizator trzech konferencji (Katowice 2013, Łódź 2015, Katowice 2017). Był też członkiem Zarządu Głównego PTF (2018-2021). Z uwagi na tryb zatrudnienia nie mógł wchodzić do zespołów oceniających wnioski o finansowanie badań czy przyznawanie nagród naukowych ani też do komitetów redakcyjnych i rad naukowych czasopism. Kilkukrotnie jednak pełnił funkcję recenzenta w Eos (UWr), Collectanea Philologica (UŁ) i Classica Catoviciensia (UŚ).


Podobny problem jest z oceną dydaktyki akademickiej Habilitanta, chociaż pewne światło na możliwości w tej dziedzinie rzuca Jego wcześniejsze i obecne zaangażowanie. W czasie studiów magisterskich i doktoranckich pracował w szkołach średnich jako nauczyciel języka łacińskiego (2013-2017), uzyskując stopień nauczyciela kontraktowego. Uczestniczył także jako przedstawiciel doktorantów w pracach Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia na macierzystym wydziale (2011-2014). Po zdobyciu grantu prowadził jeszcze ćwiczenia ze stylistyki łacińskiej (2017/2018), ale z formalnego powodu (etat badawczy) nie było możliwości, by to kontynuować. Niemniej, włączał się we wszystkie prace i działania niewymagające formalnego zatrudnienia dydaktycznego, np. w organizację Dni Otwartych (wykłady dla licealistów).

Do dydaktyki uniwersyteckiej Pan dr Pierzak powrócił wraz z uzyskaniem etatu naukowo-dydaktycznego w styczniu 2024 i od tej pory prowadzi zajęcia ze studentami, ale za wcześniej jeszcze, by mówić o wypromowanych licencjatach czy innych osiągnięciach dydaktycznych. Na podkreślenie zasługuje jednak fakt, że w 2024 roku był członkiem zespołu pracującego nad reformą studiów I stopnia filologii klasycznej UŚ. Świadczy to o Jego zaangażowaniu w sprawy dydaktyki.

Konkluzja

Oceniając dorobek Pana dra Damiana Pierzaka, stwierdzam, że między uzyskaniem stopnia doktora a wszczęciem postępowania habilitacyjnego nastąpił znaczący rozwój kompetencji naukowych Habilitanta, a monografia „*Exempla externa in Cicero's Orations. A Rhetorical Approach*” przedstawiona jako główne osiągnięcie stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny. Biorąc pod uwagę całokształt dokonań badawczych, a także dydaktycznych i organizacyjnych, uważam, że dorobek Pana Doktora Damiana Pierzaka może stanowić podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Wnoszę zatem o dopuszczenie do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Poznań, 11 maja 2025


/Ewa Skwara/